

колективні форми обговорення, узгодження та контролю. Керівник частину своїх повноважень делегує заступникам. Вони одержують достатню інформацію, щоб мати уявлення про перспективи роботи своєї школи. Демократичний стиль передбачає гнучке поєднання в процесі управління факторів і механізмів формальної і неформальної структур життєдіяльності колективу. Він створює оптимальні умови для ініціативи педагогів і задоволеності своєю роботою, передбачає поважне ставлення до них і турботу про їх потреби. Демократичний стиль заохочує творчу активність педагогів, сприяє створенню атмосфери взаємної довіри та співробітництва, в якій дисципліна трансформується у самодисципліну.

Таким чином, комунікативні здібності жінки-керівника закладу загальної середньої освіти, з вербальною і невербальною природою, проявляються в наступному: психологічна вибірковість, практично-психологічний розум, тактовність, суспільна енергійність, вимогливість, критичність. Такі жінки-керівники мають значний запас стратегій спілкування, уміють взаємодіяти з представниками різних груп.

Список використаних джерел

1. Берд М. Книга Жінки та влада. Маніфест / перекл. Ю. Криваль. Видавництво : Creative Women Publishing, 2024. 128 с.
2. Бистрицький Є., Зимовець Р., Пролєєв С. Комунікація і культура в глобальному світі. К. : Дух і літера, 2020. 416 с.
3. Етика ділового спілкування / Гриценко Т.Б. та ін. К. : Центр учбової літератури, 2021. 344 с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія професійної комунікації. К. : Книги – XXI», 2010. 528 с.
5. Осовська Г.В. Комунікації в менеджменті. К. : Кондор, 2003. 218 с.
6. Холод О. Комунікаційні технології. К. : Центр учбової літератури, 2023. 212 с.

Ольга Главацька,

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри освітології і педагогіки,

Західноукраїнський національний університет

Остап Коцюруба,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

кафедри освітології і педагогіки,

Західноукраїнський національний університет

ТЕХНОЛОГІЇ САМОМЕНЕДЖМЕНТУ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Сучасний керівник закладу освіти повинен володіти інноваційними технологіями управлінської діяльності, вміти стратегічно мислити, формувати колектив. Він повсякчас має дбати про свій інтелектуальний розвиток, генерувати нові ідеї та впроваджувати їх у практику. Саме для цього покликаний самоменеджмент – цілеспрямоване й послідовне застосування

наукових методів і практичних прийомів менеджменту для ефективного управління власною кар'єрою та особистим життям [1].

Особливого значення питання самоменеджменту набувають у професійній діяльності директора школи. Оскільки, керуючи педагогічним колективом, вирішуючи різноманітні шкільні проблеми, потрібно бути професійно грамотним і володіти на високому рівні навичками управління собою.

Важливий внесок в розгляд питань професійного розвитку керівників здійснили такі автори як Ф. Хміль, В. Лозниця, Д. Виханський, О. Кузьмін, І. Лук'яник та ін.

Метою наукового доробку є обґрунтування технологій самоменеджменту у професійній діяльності директора школи.

Сьогодні самоменеджмент розглядають як науку про здатність людини до самокерування та самоорганізації; процес роботи над собою в контексті особистісного росту, освоєння методів ефективної діяльності, управління особистісними ресурсами та життєвими процесами [3].

Виходячи з аналізу характеристик самоменеджменту О. Штепа [6] визнає, що його доцільно розглядати як технологію ефективного самоорганізування особистості для досягнення значущої мети. Дослідники одностайні в тому, що високий рівень самоменеджменту охоплює декілька важливих взаємозалежних структурних компонентів: самопізнання, самоорганізація, самовиховання, саморегуляція та самоуправління, самоконтроль, планування особистого життя й часу, самоосвіта, технологія здоров'я, розвиток творчого мислення, спілкування [4; 5].

Самоменеджмент у професійній діяльності директора школи включає чітко визначені складові самореалізації: позитивне ставлення до життя, оцінка власної особистості, адекватна оцінка своїх вчинків, орієнтація на особистісний розвиток, взаємодія з оточуючими. Сьогодні у керівників шкіл зростають обсяги їхніх професійних обов'язків. Вони здійснюють не тільки функції адміністратора, а й роль підприємця, освітнього лідера, інспектора та інші. Керівник працює над інтеграцією таких аспектів:

- зовнішній розвиток і внутрішні ресурси, що сприяють реалізації шкільної концепції;
- завдання та конкретні напрями діяльності;
- різні види діяльності в таких сферах як супервізія, освітнє лідерство, підтримка команди тощо [2].

Саме усвідомлення суті складових самоменеджменту дає змогу означити набір критеріїв для оцінки ефективності управлінської діяльності директора школи, зокрема: уміння керувати собою та встановлювати чіткі особисті цілі, наявність чітких особистісних цінностей, навички вирішувати проблеми, творчість та застосування інновацій, здатність керувати та впливати на оточуючих, розуміння особливостей управлінської праці, уміння формувати колектив.

Варто зазначити, що директору школи в управлінській діяльності потрібно використовувати весь арсенал сучасних технологій самоменеджменту, зокрема:

– метод Альпи, який передбачає складання списку справ на наступний день із визначенням їх чітких пріоритетів. Цей метод зручний, простий і займає 10-15 хвилин. При плануванні робочого часу слід дотримуватись таких етапів: створення переліку завдань, оцінку тривалості виконання, резервування часу (у пропорції 60/40) та прийняття рішень на основі пріоритетності завдань;

– метод управління часом В. Парето або «правило 80/20», який указує, що 20% виконаної роботи забезпечують 80% досягнутих результатів. Важливо пам'ятати, що поки не завершені завдання з основних (20%) пріоритетів, не слід переходити до виконання завдань з менш важливих (80%). Успішні люди здобули вміння починати з найбільш значущих для них завдань, що завжди призводить до успіху;

– метод пріоритетів («АБВ-аналіз») – це метод класифікації та розподілу завдань за їх важливістю, основною перевагою якого є простота та ефективність. Дуже багато керівників використовують цей підхід, починаючи з виконання найважливіших завдань. Завдяки категоріям «А», «Б» і «В» завдання розподіляються на три групи за рівнем значущості. Завдання категорії «А» є обов'язковими для виконання, оскільки їх невиконання може призвести до серйозних проблем. Завдання категорії «Б» можуть викликати невдоволення, якщо їх не виконати, але наслідки будуть менш критичними, ніж у першому випадку. Завдання категорії «В» можна відкласти, оскільки їх невиконання не матиме значного впливу на результат;

– метод Дуайта Ейзенхауера використовують коли необхідно швидко визначити, якому завданню слід надати пріоритет. Оцінка завдань здійснюється на основі двох критеріїв: терміновості та важливості. На основі цих критеріїв вчений виділив чотири категорії пріоритетів: важливе та термінове (невідкладні завдання, особливі проєкти); важливе, але менш термінове (розробка нових проєктів, заходи профілактики, встановлення контактів); менш важливе, проте термінове (окремі дзвінки, зустрічі, розгляд нагальних документів, участь у громадських справах); менш важливе і менш термінове (рутинна робота, деякі листи, дзвінки);

– технологія SMART встановлює критерії для визначення якості цілі, яких слід дотримуватися під час постановки цілей. Це зручний і компактний інструмент, який можна легко використовувати під час нарад. Як показує практика, час, необхідний для застосування алгоритму SMART (при попередній підготовці всієї необхідної інформації), коливається від 45 до 90 хв. [4; 5].

Отже, використання технологій самоменеджменту сприяє розвитку гнучкості конструктивного та аналітичного мислення у директорів шкіл, підвищує їхню здатність приймати ефективні рішення в умовах змін, заохочує творчий підхід до управлінських рішень та розширює соціальний кругозір особистості. У процесі вирішення проблем у змодельованих професійно-управлінських ситуаціях розвиваються інтелектуально-логічні, інтелектуально-евристичні, комунікативні, творчі та морально-етичні якості керівників закладів загальної середньої освіти.

Список використаних джерел

1. Антоненко Л. А. Самоменеджмент керівника як сучасний метод

поліпшення організації його праці. URL: http://www.rusnauka.com/25_PNR_2013/Economics/5_144072.doc.htm

2. Інноваційні технології в управлінській діяльності керівника закладу освіти. URL: <https://naurok.com.ua/innovaciyni-tehnologi-v-upravlinskiy-diyalnosti-kerivnika-zakladu-osviti-324888.html>

3. Лугова В. М., Голубєв С. М. Основи самоменеджменту та лідерства : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 212 с.

4. Самоменеджмент: навчальний посібник / С. К. Василик, О. В. Майстренко, К. Р. Немашкало та ін. Харків : ХНЕУ імені С. Кузнеця, 2020. 150 с.

5. Селютін В. М. Самоменеджмент : навч. посіб. Харків : ХДУХТ, 2017. 206 с.

6. Штепа О. С. Самоменеджмент (самоорганізування особистості) : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 362 с.

Юрій Крамарчук,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
кафедри освітології і педагогіки,
Західноукраїнський національний університет
Антоніна Дем'янюк,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри освітології і педагогіки,
Західноукраїнський національний університет

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

Актуальність дослідження інтерактивних методів навчання у підготовці майбутнього педагога зумовлена необхідністю адаптації освітнього процесу до сучасних вимог, які зумовлені глобалізацією, технологічними змінами та розвитком інноваційних підходів до навчання. Інтерактивні методи навчання забезпечують активну участь здобувачів освіти у процесі навчання, сприяючи розвитку їх критичного мислення, комунікативних навичок та здатності до творчого вирішення педагогічних завдань. Вони відповідають потребам сучасної освіти, орієнтуючи навчання на особистісний розвиток здобувачів освіти, формування практичних навичок і компетентностей, що є особливо важливим у підготовці майбутніх педагогів, які мають бути здатними до адаптації в динамічному освітньому середовищі. Тому вивчення та впровадження інтерактивних методів у підготовку педагогів є надзвичайно важливим для забезпечення високої якості освіти та професійної підготовки майбутніх фахівців.

Сучасні вимоги до освітнього процесу, зокрема з боку здобувачів освіти, вимагають застосування інтерактивних методів навчання, що сприяють комплексному сприйняттю та ефективному засвоєнню навчального матеріалу. Ці методи орієнтовані на активне залучення здобувачів освіти до процесу навчання, що підвищує рівень засвоєння знань і формування необхідних